O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2001 йил 17 феврал шанба

Сотувда эркин нархда
№ 37 (2599)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йилда ҳам республика иқтисодиёти ўтган йиллардаги каби барқарор ва изчил ривожланди

ВАТАН РАВНАҚИ УЧУН ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ

16 феврал куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2001 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди.

Унда Олий Мажлис Раиси, Бош вазир, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раисининг ва Бош вазирнинг ўринбосарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши раислари, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, вазирликлар, идоралар, қўмита ва уюшмалар раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов маъруза қилди.

Давлатимиз раҳбари ўз маърузасида мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнини жиддий таҳлил қилар экан, бу борада қўлга киритилаётган ютуқларга ва йўл қўйилаётган камчилик ҳамда нуқсонларга алоҳида тўхталиб ўтди. Таъкидланганидек, иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг биринчи сессиясида белгилаб берилган устувор йўналишлар 2000 йилда изчиллик билан амалга оширилди. Иқтисодиётда барқарорлик ва ривожланиш таъминланиб, ялпи ички маҳсулот ўсиши 4 фоизни ташкил этди. Саноат, истеъмол моллари ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш кўпайди, чакана товар айланиши, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш ҳажмлари сезиларли даражада ортди.

Шунингдек, иқтисодиёт ривожининг асосий белгиларидан бири — экспортнинг ўсишига эришилди. 2000 йилда қабул қилинган сармоявий лойиҳа деярли тўла бажарилди. Иқтисодиётга 810 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя киритилди. Жалб этилган жами сармоянинг 55 фоиздан ортиғи ишлаб чиқариш тармоқларини ривожлантиришга йўналтирилди.

Давлатимиз раҳбари ўз маърузасида юқоридаги ютуқларни санаб ўтар экан, экспортни кўпайтириш ва халқаро бозорга чиқишда йўл қўйилаётган камчиликларни танқид қилди. Чунончи, талай корхоналар ўз маҳсулотини экспорт қилиш бўйича белгиланган режаларни бажармади.

Экспортнинг кўпайишидан иқтисодиётимизга нақадар фойда келишини кўпчилик яхши билади. Шундай экан, нега бу борада белгиланган вазифаларни амалга оширишда сусткашликларга йўл қўйиляпти? Бунинг асосий сабабларидан бири — корхона раҳбарларида ташаббус етишмаётганлиги, уларнинг узоқни кўриб иш тутишдан йироқлиги.

Мажлисда маҳаллий хомашёдан импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ва бутловчи буюмлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш, ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш бўйича қабул қилинган дастурни амалга ошириш суръати суст бораётгани ҳам танқид қилинди. Ислом Каримов хорижий ҳамкорлар билан қўшма корхона ташкил этилаётганда бутловчи қисмларнинг асосий қисмини ўзимизда ишлаб чиқаришга эътибор қаратиш зарурлигини уқтирди. Бу қўшимча ишчи ўринлари яратишдан ташқари, валютани тежаш, четга қарамликдан қутулиш имконини беради.

Қишлоқ жойларида хорижий сармоя асосида маҳаллий хомашё билан ишлайдиган корхоналар қуришни кўпайтириш лозим, деди Президент. Чунки бу борадаги ишларни қониқарли деб бўлмайди. Хусусан, ўтган йили ташкил этилган 152 та қўшма корхонанинг деярли ярми Тошкент шаҳри ҳиссасига тўғри келади.

Қишлоқ хўжалиги мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим ўрин тутади. Шу сабабли ҳукумат ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга жиддий ёндашувни талаб қилиб келади. Ислом Каримов Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, вилоят ва туманлар ҳокимликлари, хўжаликлар бу соҳага етарли эътибор қаратмаётганини танқид қилди. Ҳолбуки, айни пайтда мамлакатимизда суғориладиган ерларнинг 50 фоизининг мелиоратив аҳволи яхшиланишга муҳтож. Бу эса яқин йиллар давомида соҳага эътибор қаратилмаса, келажакда унумдор ерларнинг кескин камайиб кетишига олиб келади. Шу боис Президент ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш борасида 2010 йилгача мўлжалланган дастур ишлаб чиқиш борасида кўрсатма берди.

Ўтган йили пахтачилик бўйича режаларни бажаришнинг аҳволи қандай бўлгани кўпчиликка маълум. Ислом Каримов жорий йилда бу борада камчиликларга йўл қўйиб бўлмаслигини уқтирди. Президентимиз, айниқса, уруғ танлашга жиддий эътибор қаратиш лозимлигини айтди. Зеро, сифатли тола яхши уруғдан олинади. Тола сифати яхши бўлмаган пахта эса жаҳон бозорида харидоргир эмас. Агар Ўзбекистонда етиштириладиган пахта ҳажмига нисбатан олиб қаралса, бу борадаги эътиборсизлик бизни жуда катта миқдордаги хорижий валютадан маҳрум қилади.

— Биз замонавий коллежлар, лицейлар қуряпмиз, — деди давлатимиз раҳбари маърузасида. — Бироқ бу ўқув даргоҳларида болаларимизга кимлар таълим беришини ҳам ўйлаб кўришимиз керак. Шу сабабли уларга малакали, билимли ўқитувчиларни жалб этишга эътибор бериш зарур. Ҳокимлар ўз ҳудудларидаги барча ўқув даргоҳларининг аҳволидан доимий равишда хабардор бўлиб туриши лозим.

Президент таълим тизимидаги ислоҳотларга хорижий сармоя жалб этишни кучайтириш кераклигини уқтирди. Қисқа муддатли эмас, балки камида 7-10 йилга мўлжалланган кредитлар олишга ҳаракат қилиш керак. Бундай маблағлар ўзини оқлайди, деди давлатимиз раҳбари.

Мажлисда Бош вазир ўринбосари, агросаноат мажмуи раҳбари Т.Холтоев, Қашқадарё вилояти ҳокими Б.Ҳамидов, Наманган вилояти ҳокими Т.Жабборов, Хоразм вилояти ҳокими И.Бобожонов ва бошқалар сўзга чиқиб, жойларда ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар ва мавжуд муаммолар хусусида сўзладилар.

Мажлисда муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Оксана ЗАДУНАЙСКАЯ,
Анвар КАРИМОВ,
ЎзА мухбирлари.

Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2001 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлисидаги маърузаси

Ҳурматли мажлис қатнашчилари!

Бугун биз мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва иқтисодиётни ислоҳ этиш бўйича 2000 йил — ўтган минг йилликнинг сўнгги йилида қилинган ишларга якун ясаш ва келгусидаги вазифаларни белгилаб олиш учун йиғилдик.

Бу ҳақда гапирганда, аввало, шуни мамнуният билан қайд этишни истардимки, иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича иккинчи чақириқ Олий Мажлис биринчи сессиясида белгилаб берилган устувор йўналишлар йил давомида изчил амалга оширилди. Умуман олганда, 2000 йилга мўлжалланган мақсад ва вазифаларнинг, энг муҳим макроиқтисодий прогноз кўрсаткичларининг бажарилиши таъминланди.

Хўш, ўтган йил бу борада қандай амалий натижалар қўлга киритилди?

2000 йилда ҳам республика иқтисодиёти ўтган йиллардаги каби барқарор ва изчил ривожланди. Макроиқтисодий барқарорлик, иқтисодий ўсиш мамлакатимизда давом этаётган ислоҳотлар ва жамиятни янгилаш жараёнининг ажралмас хусусиятларига айланиб қолди. Ўтган йили ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш — 4 фоизга, саноат ишлаб чиқариши ҳажми — 6,4 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш — 3,2 фоизга кўпайди.

Истеъмол моллари ишлаб чиқариш — 7,7 фоизга, чакана товар айланиши — 7,8 фоизга, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш ҳажми эса — 14 фоизга ортди.

Иқтисодий ривожланиш суръатлари ҳақида гапирганда, мен эътиборингизни муҳим бир масалага жалб этмоқчиман.

Албатта, тез суръатлар билан ривожланиш катта аҳамиятга эга эканини ва бунинг фойдасини ҳеч ким инкор қилолмайди. Лекин барчамизга аён бўлиши керакки, ҳар қандай ўсиш кўрсаткичлари номигагина эмас, аввало, бундай ўсишлар иқтисодиётимизда юз бераётган таркибий ўзгаришлар, унинг изчил ва барқарор ривожи учун хизмат қилиши, халқимизнинг ҳаёт даражасини юксалтиришга, бир сўз билан айтганда, амалий ҳаётимизни яхшилашга олиб келиши лозим.

Биз иқтисодий ўсиш деганда, авваламбор, мана шу ҳақиқатни тасаввур қилишимиз табиийдир.

Бугун биз совет давридаги эски статистиканинг сохта услубларини ёдга олишимиз мумкин. Унга кўра, ялпи ижтимоий маҳсулотнинг, саноат, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқариш, қурилиш-пудрат ишлари ҳажмининг ўсиш суръатлари ва бошқа умумий кўрсаткичлар бош мезон ҳисобланар эди.

Лекин кўп жиҳатдан пуфлаб ясалган бундай сохта суръатлар амалда иқтисодиёт ривожидаги барқарорлик ва аҳоли ҳаёт даражасининг ўсишига таъсири ҳақидаги маълумотларни бермас эди.

Ўйлайманки, бугунги кунда эришилаётган ўсиш суръатларига, гарчи уларнинг ўрни ва аҳамияти катта бўлса-да, бу кўрсаткичларга ҳаддан зиёд маҳлиё бўлиш ярамайди. Муайян даврдаги иқтисодий фаолият натижаларини баҳолашда бозор муносабатлари мезонларига ва, энг аввало, сифат кўрсаткичларига кўпроқ эътибор қаратиш муҳим аҳамият касб этади.

Мамлакатимизнинг 2000 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунларини ана шу нуқтаи назардан баҳолайдиган бўлсак, мен қуйидагиларни қайд этмоқчи эдим.

Биринчидан, иқтисодиётимизда макроиқтисодий кўрсаткичларнинг барқарорлиги ошди. Давлат бюджети камомади ялпи ички маҳсулотнинг бир фоизидан ошмади.

Нақд пул эмиссияси, йил якунларига кўра, 9,4 фоизни ташкил этди, бу — прогноз қилинган даражадан анча пастдир. Жами пул массаси, белгиланган даражадан — яъни, ялпи ички маҳсулотга нисбатан 19 фоиздан ошгани йўқ.

Бу — пул айланиш тизимининг барқарорлигидан далолат беради. Иқтисодиётимиз ва мамлакатимиз барқарорлигини таъминлайдиган етакчи соҳалар анча тез суръатлар билан ривожланди.

Пулнинг қадрсизланишининг олдини олишга қаратилган қатъий чора-тадбирлар инфляция кўрсаткичларини прогноз қилинган даражада сақлаб туриш имконини берди. Йил мобайнида қайта молиялашнинг ўртача ойлик даражаси йиллик 36 фоиздан 24 фоизга пасайди. Бу эса, ўз навбатида, инвестиция жараёнларига рағбатлантирувчи таъсир кўрсатди.

Иккинчидан, корхоналарнинг молиявий аҳволи анча мустаҳкамланди. Корхоналарни молиявий соғломлаштириш бўйича кўрилган чора-тадбирлар тўлов муддати ўтиб кетган дебиторлик қарзларини 41 фоизга, ана шундай кредиторлик қарзларини эса 58 фоизга қисқартириш имконини берди. Мониторинг ўтказилаётган 21 та вазирлик ва идоранинг тўлов муддати ўтиб кетган дебиторлик қарзлари тўлиқ тугатилди. Банкротлик ёқасига бориб қолган корхоналар сони деярли икки баробар қисқариб, 182 тадан 81 тага тушди. Юртимизда фаолият кўрсатаётган 169 минг корхонадан зарар кўриб ишлаётгани 139 тани ташкил этди.

Учинчидан, банк соҳасида ўтказилаётган ислоҳотлар янада ривожланди. Банкларнинг умумий капитали ва банк тизими активларининг умумий ҳажми йил давомида 1,9 баробар ошди. Ўзбекистонда банк активларининг ялпи ички маҳсулотга бўлган нисбати 2001 йил 1 январ ҳолатига кўра, 56 фоизни ташкил этди. Бу, албатта, барчамизни қувонтиради. Чунки ушбу кўрсаткич, бир томондан, мамлакатимизда кредит бериш имкониятлари кенгайганини кўрсатса, иккинчи томондан, аҳолининг банкларга бўлган ишончи ортиб бораётганидан далолат беради. Бу тижорат банклари томонидан аҳолининг омонат маблағларини рағбатлантириш сиёсати билан боғлиқ. Бунинг натижасида тижорат банкларининг депозит базасида аҳоли омонатларининг улуши 7,8 фоиздан 15,8 фоизгача кўпайди.

Тўртинчидан, кейинги йилларда биринчи марта четга маҳсулот экспорт қилиш ҳажмининг ўсиши таъминланди. Йил якунлари бўйича ташқи савдо айланмасида 317,3 миллион АҚШ доллари миқдорида ижобий сальдога эришилди.

Маълумки, дунё бозорида нефть нархининг юқори бўлиб тургани кўпгина мамлакатлар учун 2000 йилда иқтисодий ўсишнинг асосий омили бўлди.

Жаҳон бозорида асосий экспорт қилинадиган товарларимизга биз учун ноқулай бўлган нарх-наво конъюнктурасининг давом этаётганига қарамай, кейинги уч йил мобайнида ўзимизнинг олтин-валюта заҳираларимизни сақлабгина қолмай, балки уларни кўпайтиришга ҳам эришдик. Бу эса, ўз навбатида, мамлакатимиз тўлов балансининг барқарорлигини таъминлашда мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилади ва ташқи иқтисодий шерик сифатидаги Ўзбекистонга бўлган ишончни орттиради.

Ҳисобот йилида валюта сиёсатимизни эркинлаштириш, айирбошлаш курсини унификациялаш, биржадан ташқари валюта бозорини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш юзасидан фаол чора-тадбирлар амалга оширилди.

Бугунги кунда барча тижорат банклари ўз алмаштирув шохобчалари орқали хорижий валютани, талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда, эркин курс бўйича харид қилиш ва сотиш ҳуқуқига эга.

Бешинчидан, давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни рағбатлантиришнинг суръат ва миқёслари сезиларли даражада ўсди.

2000 йилда хусусийлаштириш дастури бўйича кўзда тутилган 167 та объект ўрнига 374 та объект хусусийлаштирилди. Уларнинг негизида 152 та ҳиссадорлик жамияти, 103 та хусусий корхона ва 117 та бошқа мулк шаклидаги корхона ташкил этилди. Фонд бозорида илгари давлатга тегишли бўлган умумий қиймати 6 миллиард сўмдан зиёд акция сотилди. Бу — 1999 йилдагига нисбатан 35 фоиз кўпдир.

2000 йили давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдан 14,3 миллиард сўм маблағ тушди. Бу — 1999 йилги кўрсаткичдан 1,6 баробар кўпдир.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасида ҳам муайян ижобий ўзгаришлар юз бермоқда. 1999 йил якунларига бағишланган мажлисда вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари, Давлат мулки қўмитаси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ўз фаолиятида сансалорлик ва тўрачиликка йўл қўяётгани, хусусий тармоқнинг иқтисодиётимиздаги ўрни ва аҳамиятини етарли даражада тушуниб етмаётгани қаттиқ танқид қилинган эди. Бугун ўтган йил якунларини холисона баҳолар эканмиз, жойларда бу борадаги ишлар анча кучайганини эътироф этишимиз зарур.

Ўтган мана шу давр мобайнида рўйхатга олинган кичик ва ўрта корхоналар сони деярли 13 фоизга кўпайди. Фаолият юритаётган корхоналарнинг иқтисодиётдаги улуши сезиларли даражада ортди. Бугунги кунда кичик ва ўрта корхоналар ҳамда хусусий тадбиркорлар ҳиссасига ишлаб чиқарилаётган ялпи ички маҳсулотнинг 21,6 фоизи тўғри келмоқда.

Ҳисобот йилида кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш ҳисобидан 193 минг янги иш ўрни яратилди, бу — 1999 йилдагига нисбатан бир ярим баробар кўп демакдир. Янги иш ўринларининг 99 фоизи қишлоқ жойларда ташкил этилгани эътиборга сазовордир.

Олтинчидан, 2000 йил учун мўлжалланган инвестиция дастури тўлиқ амалга оширилди. Молиялашнинг барча манбалари ҳисобидан иқтисодиётимизга 700 миллиард сўм атрофида, жумладан, қарийб 810 миллион АҚШ доллари миқдоридаги сармоя киритилди. Жами сармояларнинг 55 фоиздан зиёди ишлаб чиқариш тармоқларини ривожлантиришга йўналтирилди. Енгил саноат, транспорт ва алоқа тармоқларига, шунингдек, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган қурилишларга йўналтирилган инвестициялар салмоғи ортди.

Йил мобайнида: нометалл қувурлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган “Хобас-ТАПО” қўшма корхонаси, сантехника жиҳозлари ишлаб чиқарувчи “Ўзсматана-Сантехника” қўшма корхонаси, Самарқанд вилоятидаги полиэтилен қувурлар ишлаб чиқарувчи цех, Тошкент вилоятидаги универсал фосфорли-азотли ўғитлар ишлаб чиқарувчи корхона, Андижон вилоятидаги чарм маҳсулотлар тайёрлайдиган “Олтин дери” қўшма корхонаси, ўқув дафтарлари тайёрлайдиган “Ишк” қўшма корхонаси, Тошкент шаҳридаги инфузион эритмалар ампуласи ва таблеткалар ишлаб чиқарувчи корхона ва бошқа объектлар ишга туширилди.

Шунингдек, Шўртан газкимё комплекси, Янгийўл целлюлоза-қоғоз фабрикаси, Тошкент шаҳридаги вагонларни таъмирлаш корхонаси, Фарғона фуранли қоришмалар заводи, Шаҳрихон туманидаги “Антекс” ҳиссадорлик жамияти тўқув фабрикаси, Қоракўл туманида “Қоракўл-текс” Ўзбек-Америка қўшма корхонаси, Андижон шаҳридаги 21 минг абонентга мўлжалланган автомат телефон станцияси қурилиши ниҳоясига етмоқда ва яқин кунларда фойдаланишга топширилади.

Мамлакатимизда коммуникация тармоқларини ривожлантиришга нақадар катта аҳамият берилаётганидан хабарингиз бор, албатта.

Хусусан, ўтган йили янги темир йўл йўналишининг 226 километрлик узунликдаги Учқудуқ-Мискин тармоғини фойдаланишга топшириш ишлари якунига етди.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, Соғлом авлод давлат дастури ва мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ этиш давлат дастурида кўзда тутилган кенг миқёсдаги тадбирлар мажмуи амалга оширилди.

Барча вилоятларда Шошилинч тиббий ёрдам маркази филиаллари ишга тушди, қишлоқ врачлик пунктлари тармоғи кенгайтирилди. Олти ёшгача бўлган болаларнинг деярли барчаси тиббий кўрикдан ўтказилди. Скрининг-марказ ташкил этиш дастури амалга оширилди.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Бугун иқтисодиётни ривожлантириш соҳасида эришилган ютуқлар ҳақида батафсил тўхталиб ўтиришга зарурат йўқ, деб ўйлайман. Ҳаётимизда рўй бераётган ижобий ўзгаришлар тўғрисидаги бор ҳақиқатни — шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси тубдан ўзгараётгани, янги-янги ишлаб чиқариш ва маиший иншоотлар, ижтимоий соҳадаги ютуқлар, энг муҳими, халқимизнинг келажакка қатъий ишонч билан яшаётгани аниқ кўрсатиб турибди.

Биз ўтган йил якунларига баҳо берар эканмиз, биринчи галда, қандай вазифаларни амалга ошира олмаганимиз, қандай хато ва камчиликларга йўл қўйганимиз, уларни бартараф этиш учун бугун нималар қилишимиз лозимлигини аниқлаб олишимиз, улар тўғрисида очиқ-ойдин гапиришимиз керак. Халқимиз биздан шуни кутмоқда.

Ўтган йил қишлоқ хўжалиги учун қанчалик оғир келганини барчамизга маълум. Ноқулай об-ҳаво шароити, сув танқислиги ва бошқа сабаблар оқибатида мамлакатимизда пахта хомашёси, шоли, сабзавот ва полиз маҳсулотларини етиштириш ҳажмлари белгиланганидан анча кам бўлди.

Натижада мамлакатимиз учун зарур ва ҳаётий бўлган муҳим маҳсулотларнинг миқдори камайибгина қолмасдан, валюта ресурслари тушумининг қисқариши туфайли ҳам катта зарар кўрдик. Буни ҳам очиқ айтишимиз керак.

Экспорт ҳажмларини кенгайтириш ва халқаро бозорга чиқиш борасида ҳам жиддий муаммолар мавжуд.

Экспортга маҳсулот чиқариш бўйича “Ўзэлтехсаноат”, “Ўзмашсаноат”, “Ўзкимёсаноат” уюшмалари, “Маҳсусқотишма” республика бирлашмаси, Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, “Кўмир” ҳиссадорлик жамияти, “Ўзгўштсутсаноат” давлат ҳиссадорлик уюшмаси, “Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг”, “Ўзбекмебель” давлат ҳиссадорлик жамияти, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, “Ўзавтойўл” ва “Ўзфармсаноат” давлат ҳиссадорлик компанияларига қарашли корхоналар прогноз кўрсаткичларининг ижросини таъминлай олмади.

Ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш жараёнлари, импорт ўрнини босадиган маҳсулотлар ҳамда бутловчи қисмларни ўзимизда мавжуд хомашёдан ишлаб чиқаришни кенгайтириш бўйича дастур сусткашлик билан амалга оширилмоқда. Бу борадаги ишлар “Ўзагромашсервис” уюшмаси, “Кўмир” ҳиссадорлик жамияти ҳамда Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятлари корхоналарида, айниқса, қониқарсиз ташкил этилган.

Ваҳоланки, ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш бўйича енгил саноат, кимё, машинасозлик, қурилиш материаллари, металлургия саноатларида ишга солинмаган катта-катта имкониятлар мавжуд.

Республикамизнинг ҳар бир туманида хорижий сармояни жалб қилган ҳолда маҳаллий хомашё асосида ишлайдиган, янги иш ўринлари ташкил этиш имконини берадиган қўшма корхоналар очиш дастурида кўзда тутилган ишлар қийинчилик билан, ниҳоятда секин олиб борилмоқда.

Шуни яна бир бор таъкидламоқчиман: кўпгина ҳокимликларимиз, тегишли тармоқлар, идора ва тузилмаларнинг мутасадди раҳбарлари Вазирлар Маҳкамасининг ўтган йилги мажлисидаги қатъий огоҳлантиришдан ўзларига зарур хулоса чиқариб, бу борадаги шахсий масъулиятни ҳали-бери тўла англаб етмаганга ўхшайди.

2000 йилда хорижий инвестициялар иштирокида ташкил этилган 152 та корхонадан 74 таси ёки деярли ярми Тошкент шаҳрига тўғри келади. Кўпгина туманларда ҳануз қўшма корхоналар ташкил этилмаган. Чамаси, улар бу ишни ташқаридан кимдир келиб қилиб беради, деган хаёл билан қўл қовуштириб ўтирибди.

Тан олиш лозимки, 2000 йил кўп жиҳатдан, авваламбор, мураккаб об-ҳаво шароити, қурғоқчилик ва сув тақчиллиги сабабли биз учун ноқулай келди.

Ёғингарчилик кам бўлганидан Амударё ва бошқа ички сув манбаларимизда сув миқдори зарурий меъёр даражасининг 25-40 фоизини ташкил этди, холос. Натижада республикамизнинг катта-катта майдонларида сўнгги юз йилда кузатилмаган қаттиқ қурғоқчилик рўй берди.

Буғдой ҳосилини сақлаб қолиш мақсадида сув омборларининг кўп йиллик ва мавсумий сув заҳиралари ёз бошларидаёқ сарфлаб бўлинган эди. Туямўйин сув омборининг заҳиралари ҳам тўлиқ сарфланди. Оқибатда шимолий ҳудудларимизнинг 50 фоизидан ортиғида экинларни суғориш имконияти қолмади, аҳолини ичимлик сув билан таъминлашда катта қийинчиликларга дуч келдик.

Биргина Қорақалпоғистоннинг ўзида қурғоқчилик сабабли 210 минг гектар ёки барча экин майдонларининг 45 фоизида ҳосил нобуд бўлди. 116 минг гектар шоли экинидан атиги 15 минг гектари сақлаб қолинди, холос.

Хоразм вилоятида ҳам аҳвол мана шундай оғир бўлди. Бу ерда 65 минг гектар майдондаги экин қуриб қолди. Бунга қўшимча равишда кўплаб чорва моллари ҳам нобуд бўлди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, Қорақалпоғистон Республикаси бўйича 16 миллиард сўмга яқин, Хоразм вилояти бўйича 11 миллиард сўмдан зиёд зарар кўрилди.

Қурғоқчиликнинг салбий оқибатларини бартараф этиш, майдонларни экишга тайёрлаш ишларининг ўз вақтида бажарилишига шароит туғдириш мақсадида ҳукумат томонидан, айтиш мумкинки, мисли кўрилмаган чора-тадбирлар амалга оширилди.

Б и р и н ч и д а н, кўрилган зарарни қоплаш учун ўтган йил якунлари бўйича 2,6 миллиард сўмдан ортиқ суғурта маблағлари тўланди.

(Давоми 2-бетда).

ВАТАН РАВНАҚИ УЧУН ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Иккинчидан, 2000 йилда қурғоқчилик ва сув танқислиги натижасида зарар кўрган хўжаликларнинг 41 миллиард сўмга яқин қарзларини истисно тариқасида кечиб юбориш бўйича қарор қабул қилдик.

Бу хўжаликларга 1998-99 йилларда етказиб берилган моддий-техника ресурслари ва кўрсатилган хизматлар учун 30 миллиард сўм кредиторлик қарзларининг тўлов муддати 2003 йилдан бошланадиган қилиб 8 йилга узайтирилди.

Учинчидан, хўжаликларнинг бюджет ва бюджетдан ташқари фондларга тўловлар бўйича 2001 йил 1 январгача йиғилиб қолган қарзларидан, шунингдек, 2000 йил ҳосили ҳисобидан олинган аванслари бўйича қопланмайдиган қарзларининг бир қисмидан ҳам кечиб юборишга тўғри келади.

Азиз дўстлар, биродарлар!

Бундай катта миқёсдаги табиий офатдан зарар кўрган хўжалик ва деҳқонларга бу даражада ёрдам бериш ва мадад кўрсатишга фақат иқтисодиёти барқарор ва ишончли тарзда ривожланаётган давлатгина қодир бўлади, десам, ўйлайманки, сизлар ҳам менинг бу фикримга қўшиласиз.

Сув танқислиги ва ноқулай об-ҳаво шароити натижасида 2000 йилни зарар билан якунлаган 59 та хўжаликнинг санация муддатини, истисно тариқасида, яна бир йилга узайтиришга ҳамда 2001 йилдан бошлаб яна 76 та қишлоқ хўжалик корхонасини қўшимча равишда санацияга тортишга қарор қилинди.

Ҳукумат томонидан кўрилган ва кўрилаётган чора-тадбирлар пировард натижада ўтган йил сабоқларидан келиб чиққан ҳолда, аввало, қишлоқ меҳнаткашларининг аҳволини енгиллатишга қаратилган.

Шунингдек, бу тадбирлар, афтидан, унчалик енгил келмайдиган 2001 йил ҳосили учун бажариладиган қишлоқ хўжалик ишларини самарали амалга ошириш мақсадида зарур молиявий ва иқтисодий шарт-шароитларни яратишни ҳам кўзда тутади.

Бугун ўтган қишлоқ хўжалик йилини якунлаб, ишларимизнинг натижасига таъсир кўрсатган объектив ва субъектив сабабларга танқидий баҳо берар эканмиз, менинг назаримда, кейинги бир неча йил мобайнида қишлоқ хўжалик соҳасининг самарадорлиги ва маҳсулдорлигига салбий таъсир этиб келаётган айрим ўта муҳим омилларга тўхталиб ўтиш жуда зарур, деб ҳисоблайман.

Шуни унутмаслигимиз керакки, биз ҳосилимизнинг 90 фоиздан ортиғини суғориладиган ерлардан оламиз. Шу боис ҳам ирригация ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш муаммолари биз учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Таҳлиллар эса айни шу масалаларга оид кўплаб ечими топилмаган муаммолар йиғилиб қолганини кўрсатмоқда.

Бугунги кунда суғориладиган ерларнинг деярли 50 фоизини таъмирлаб, мелиоратив ҳолатини яхшилаш талаб этилади. Шўрланган ер майдони кўпайиб, ҳозирги пайтда улар 2 миллион гектарни ташкил қилади. Хўжаликлар ҳудудидаги ариқ ва зовурларни тозалаш ишлари талаб даражасининг 60-70 фоизидан ошмаяпти.

Бу кўрсаткич Қашқадарё вилоятида 35-40 фоизни, Сирдарё ва Жиззах вилоятларида эса 30-60 фоизни ташкил этмоқда. Ёпиқ горизонтал дренажларни қайта тиклаш ишлари ўта қониқарсиз олиб борилмоқда. Жами 39 минг километр узунликдаги ана шундай дренажларнинг бор-йўғи 1,5 минг километри тозаланиб, қайта таъмирланган, холос.

Насос станцияларининг кўпчилиги бундан 25 йил аввал қурилган бўлиб, бугунги кунда уларни ишлатиш муддатлари ўтиб бормоқда. Суғориладиган ерларни таъмирлаш ва каналларни бетонлаш ишлари ҳажми камайиб кетган.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, вилоят ва туман ҳокимликлари, хўжаликларнинг ўзлари ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга етарли аҳамият бермаяптилар. Бу борадаги ишлар изчил олиб борилаётгани йўқ. Илгаридан суғориб келинаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ҳамда янги ерларни ўзлаштириш, коллектор-дренаж тармоқларини қайта тиклаш бўйича молиявий манбалари белгиланган, истиқболга мўлжаллаб тузилган аниқ дастур йўқ, десак хато бўлмайди. Мелиоратив мақсадларни амалга оширишга чет эл инвестицияларини жалб қилиш ҳамда янги тежамкор суғориш технологияларини жорий этиш бўйича деярли иш олиб борилмаяпти.

Шўрланган ерларни ҳар йилги кузда-қишда ювиш ишлари мутлақо сифатсиз бажарилмоқда.

Ҳаётнинг ўзи биздан бу муҳим соҳадаги ишларимизга бўлган муносабатимизни тубдан қайта кўриб чиқишни кескин талаб қилмоқда. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, қишлоқ хўжалигининг тақдири, демакки, энг муҳим ижтимоий, иқтисодий муаммоларимизнинг ҳал этилиши, пировард натижада мамлакатимиз озиқ-овқат таъминоти хавфсизлиги бу борадаги ишларимизнинг кўлами ва самарадорлиги билан боғлиқ.

Мана шу ҳолатларни инобатга олиб, Агросаноат комплекси, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Давлат ер қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ҳокимликлари Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги, Молия вазирлиги, банклар ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда икки ой муддатда ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича 2001-2005 йилларга ва 2010 йилгача бўлган истиқболга мўлжалланган дастурни ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиши зарур.

Мазкур дастурни тайёрлашда, энг аввало, хўжаликлараро ва хўжалик ичидаги коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш ва уларни ишга яроқли ҳолда сақлашга, магистрал коллекторларни қайта тиклаш, насос станцияларини қуриш ва таъмирлашга, шунингдек, Қарши магистрал канали объектлари ва бошқаларни техник жиҳатдан қайта жиҳозлашга алоҳида эътибор бериш лозим.

Ҳурматли мажлис қатнашчилари!

Бугун яна бир ўта муҳим масалага тўхталиб ўтишни зарур, деб ҳисоблайман. Кейинги йилларда иқтисодиётнинг кўпгина соҳа ва тармоқларини ислоҳ қилиш, уларни бозор муносабатлари шароитида ишлашга ўтказиш, маҳаллий ҳудудий органлар ва хўжалик субъектларига кўпроқ эркинлик бериш бўйича бир қатор муҳим дастурлар қабул қилинди. Шунга биноан, бу тармоқларни бошқариш органлари ҳам ўзгарди: уларнинг бир қисми, хусусан, "Ўзколхозқурилиш", "Ўзагроқурилиш", "Ўзсаноатгражданқурилиш", "Ўзсувқурилиш" ва бошқалар умуман тугатилди, айримлари бошқа шаклда қайта тузилди (масалан, Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги), баъзиларининг эса бошқарув тузилмаси жиддий ўзгартирилди (масалан, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги).

Аммо танқидий таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, бу тармоқ ва соҳалардаги ислоҳотлар жараёни ўта суст, юзаки ҳолда бормоқда. Кўпинча амалга оширилаётган ўзгариш ва ислоҳотларнинг асл моҳиятини ижрочиларнинг ўзлари ҳам охиригача тушуниб, англаб етмаяпти. Амалда бошқарув тузилмаси ва шакли ўзгарган бўлса-да, кўпинча ишнинг бевосита мазмун-моҳияти ўзгармай қолаётган ҳоллар учраб турибди. **Лўнда қилиб айтганда, бу ўзгаришлар, афсуски, биз олдимизга қўйган бош мақсад-муддаога, яъни ўзини оқламаган ва касодга учраган, марказдан режалаштириладиган маъмурий-буйруқбозлик тизимидан воз кечиш, жойлардаги тузилмаларга кўпроқ эркинлик бериш, хўжалик юритишнинг бозор иқтисодиётига хос усул-услубларини жорий этишга олиб келмаяпти.**

Бу камчиликларнинг барчасини қурилиш комплекси ёки коммунал хўжалиги фаолияти мисолида кўриш мумкин. Ҳолбуки, мазкур тармоқларда ислоҳот дастурлари биринчи йили амалга оширилаётгани йўқ. Кўплаб қонун ва меъёрий ҳужжатлар қабул қилинганига, янги бошқарув тузилмалари яратилганига қарамасдан, афсуски, ишда ҳозиргача сезиларли натижа кўзга ташланмаяпти.

Агар, айтайлик, қурилишда мулкчилик масаласи амалда ҳал қилинмаса, хусусий ёки ҳақиқий ҳиссадорлик мулки асосида пудратчи қурилиш ташкилотлари тузилмаса, пудрат ишлари дастурларини шакллантириш ва буюртмалар бериш тамойиллари ўзгартирилмаса, моддий-техникавий таъминот муаммоси тубдан ҳал этилмаса, бажарилган ишларга ҳақ тўлаш билан боғлиқ масалалар бозор талаблари асосида ечилмаса, табиийки, бундай ҳолатлар бошқарув тизимини такомиллаштириш ва ихчамлаштириш, ортиқча бўғинларни тугатиш борасида олиб борилаётган барча ишларимизнинг қадр-қимматини тушириб, мутлақо обрўсизлантириб қўйиши мумкин.

Бугун бизда улгуржи ва биржа савдосининг самарасиз, очиғини айтсам, номақбул тизими амал қилмоқда. Савдо-сотиқнинг буйруқбозлик асосига қурилган эски "госснаб"ча усули устунлик қилмоқда, яъни нарх-наво, моддий ресурс ва бутловчи қисмлар сотувчилар ва истеъмолчилар ўртасида олдиндан белгилаб олинмоқда, энг ёмони, харидорни танлаш имконидан бутунлай маҳрум қилиб қўймоқда.

Аҳвол шу даражага бориб етмоқдаки, буларнинг барчаси қурилиш бўлинмаларининг айрим раҳбарларида олдинги замонни қўмсаш кайфиятини пайдо қилмоқда. Ҳатто Вазирлар Маҳкамаси қошида "Госснаб" ёки "Главснаб" тузилса бўлмасмикан, деган мазмундаги таклифлар ҳам билдирилмоқда.

Шу ўринда эслатиб ўтмоқчиман: биз товар-моддий бойликларни фондлар орқали тақсимловчи "Госснаб"дан нега воз кечдик? Жавоб жуда оддий. "Госснаб" тизимида маҳсулот ишлаб чиқарувчи билан истеъмолчи аввалбошдан бир-бирига қаттиқ боғлаб қўйилар эди. Нархлар олдиндан белгиланиб, амалда харидорда танлаш имконияти ҳам, рақобат ҳам йўқ эди, талаб ва таклиф мувозанатига асосланган бозор механизмлари эса ишламас эди.

Бир сўз билан айтганда, режали тақсимот тизимининг бир қисми бўлган "Госснаб" ўз моҳиятига кўра ўта номақбул ва танқиддан тубан бир тузилма эди.

Ҳозирги вақтда моддий ресурслар савдоси асосан марказда амалга ошириляпти. Товар айланмасининг тўртдан уч қисмидан кўпроғи Тошкент шаҳрида жойлашган биржалар ҳиссасига тўғри келади.

Товар айланмасининг сустлиги қўшимча харажатлар кўпайиши ва шунга мос равишда устама нархларнинг ортиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бу эса ўз навбатида биржалар орқали товар сотиб олишни манфаатсиз бир ишга айлантиряпти.

Шуни ҳам айтиш керакки, биржа ва ярмарка савдолари талаб даражасида ўтказилмайди, брокерларнинг малакаси ҳамон пастлигича қолмоқда. Бу гап, айниқса, вилоятлардаги товар-хомашё биржалари фаолиятига тааллуқли. Олди-сотди битимларининг кўпчилиги биржаларнинг савдо сессияларида эмас, балки улардан ташқарида амалга оширилмоқда.

Мухтасар қилиб айтганда, товар-хомашё биржаларининг бутун тизимини тубдан қайта ташкил этиш зарур. Ҳукумат (Ў.Султонов), Давлат мулки қўмитаси, Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги, Адлия вазирлиги барча манфаатдор томонлар иштирокида улгуржи-биржа савдоси ҳолатини инвентаризациядан ўтказсин ва унинг ҳолатига танқидий баҳо берсин ҳамда икки ой муддат ичида Вазирлар Маҳкамасининг бу масала бўйича қарорини тайёрлаб, қабул қилсин. Шунингдек, "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги қонунга зарур ўзгартиришларни Олий Мажлисга кўриб чиқиш учун тақдим этсин.

Коммунал хўжалиги фаолиятига алоҳида тўхталиб ўтиш лозим, деб ўйлайман. Кейинги йилларда бу соҳада бирмунча ишлар қилинганига қарамасдан, ягона буюртмачи хизматини шакллантириш, уй-жой эгалари ширкатларини тузиш бўйича бошланган ислоҳотлар шу пайтгача ҳам охирига етказилгани йўқ. Кўп қаватли уйларнинг фақат 50 фоизидагина уй-жой эгалари ширкатлари тузилган, холос.

Коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш бўйича уй-жой эгалари ширкатлари ва маҳалла қўмиталарининг вазифалари ҳамда уларни рағбатлантириш тизими аниқ белгиланмаган.

Коммунал хизматлари учун ўз вақтида ҳисоб-китоб қилиш бўйича жамоа масъулияти тизими яхши самара бераётган туманларнинг тажрибалари жойларда кенг ёйилмаяпти.

Аҳолининг коммунал хизматлар учун қарзлари ҳамон юқори даражада қолмоқда. Бу ҳол, айниқса, Бухоро, Фарғона, Андижон, Тошкент вилоятлари ва Тошкент шаҳрига тааллуқлидир. Вилоятлар орасида коммунал хизматларга белгиланган тарифларнинг асоссиз равишда бир-биридан фарқ қиладиган ҳолатлари ҳам мавжуд.

Аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш тизимида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш концепциясини амалга ошириш бўйича республика комиссияси (Ў.Султонов) "Ўзкоммунхизмат" агентлиги, Макроиқтисодиёт ва статистика, Молия ва Адлия вазирликлари, бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари билан **биргаликда бир ой муддат ичида коммунал хизмат кўрсатишни ислоҳ қилиш, унинг тузилмалари, ишлаш механизмини қайта ташкил этиш бўйича қабул қилинган қонуний ва меъёрий ҳужжатларни чуқур таҳлил қилсин ва бугунги кунда коммунал хўжаликларнинг фаолияти бозор иқтисодиёти талабларига нечоғли жавоб бераётганига қатъий баҳо берсин ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорини қабул қилсин.** Тегишли кодекслар, қонунлар ва меъёрий ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифлар тайёрласин.

Бунда кўрсатилаётган коммунал хизматлар учун ҳисоб-китоб қилишнинг амалий ва ихчам тизимини яратиш ҳамда квартира, электр энергияси, коммунал хизмати учун ҳақларни ўз вақтида тўлаш масъулиятини ошириш масаласига алоҳида эътибор берилсин.

Тошкент шаҳри ва вилоят марказларида коммунал хўжалиги ва ширкатлар ишини ислоҳ қилиш бўйича доимий семинарлар ташкил этилсин.

Энди экспорт масалалари ҳақида.

Сўнгги йилларда бу соҳада қабул қилинган бир қатор муҳим рағбатлантирувчи тадбир ва чоралар ўзининг ижобий самарасини берди. Аммо бугун экспорт соҳасидаги қайси имтиёзлар ва рағбатлантирувчи омиллар самара бераётгани, қайсилари эса наф келтирмаётганини яна бир карра батафсил, танқидий кўз билан қараб чиқиш даркор. Ва шу асосда экспортга маҳсулот чиқарадиганлар учун янада манфаатли бўлган, уларнинг қизиқишларини янада оширадиган шароит яратиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш керак. Корхоналарнинг йўналишини кескин ўзгартириш, уларни доимий равишда экспортга маҳсулот ишлаб чиқаришга рағбатлантирадиган кучли омилларни вужудга келтириш лозим.

Биз энг муҳим бир фикрни чуқур англаб олишимиз зарур — фақат экспортнинг ўсишигина валюта тушумлари келтиради, фақат шу асосдагина ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан янгилаш масаласини ҳал этиш мумкин.

Ишлаб чиқаришни модернизация қилмасдан, технология ва асбоб-ускуналарни доимий равишда янгиламасдан туриб, ҳозирги кунда бирон-бир замонавий ишлаб чиқариш корхонаси рақобатга бардош беролмайди, ўз истиқболини кўра олмайди.

Ҳозирга қадар экспорт йўлида тўғаноқ бўлиб келаётган тўсиқларни яна бир бор кўриб чиқиш ва бартараф этиш зарур, деб ҳисоблайман. Бож тўловлари ва акцизлар миқдорини қайтадан кўриб чиқиш, бу соҳага солиқ таъсири қай даражада эканлигини аниқлаш, уларнинг мунтазам равишда камайиб боришига эришиш лозим.

Экспорт йўлидаги энг катта ғовлардан бири — Ўзбекистоннинг ташқи бозорлардан узоқлигидир. Табиийки, бундай шароитда транспорт харажатларини камайтиришга доир қўшимча чоралар кўриш керак.

Ўйлайманки, зарур ҳолатларда экспортни рағбатлантириш ва маҳсулотларимизнинг мамлакатимиз ташқарисида рақобатбардошлигини таъминлаш учун ишлаб чиқарувчиларга тегишли ҳуқуқларни берадиган барча оқилона чора-тадбирларни қўллаш мумкин ва уларни қонун йўли билан мустаҳкамлаб қўйиш даркор.

Ҳукумат бир ой муддат ичида Вазирлар Маҳкамасига маҳсулот экспорт қилишни қўшимча рағбатлантириш, экспортга маҳсулот чиқарувчи корхоналарга имтиёзлар бериш юзасидан қарор лойиҳасини киритсин.

Биз ўзимизга яхши тасаввур қиламизки, экспортга маҳсулот чиқаришни рағбатлантиришнинг энг муҳим шарти, бу — валюта сиёсатини эркинлаштириш йўлидаги ишларни изчил давом эттиришдир.

Бу борада ҳам биз ўз аниқ ва равшан дастуримизга эгамиз. Мазкур дастур, биринчи навбатда, валюта курсларини унификациялаш жараёнини чуқурлаштириш, биржадан ташқари валюта бозорини кенгайтириш, валюта айирбошлаш операциялари миқёсини кўпайтириш бўйича ўтган йилдан бошланган амалий ишларни ўз ичига олади.

Биз бундан буён ҳам жорий операциялар бўйича тўлиқ конвертацияга тезроқ ўтиш учун зарур шарт-шароит яратишга қаратилган сиёсатни қатъийлик ва собитқадамлик билан амалга ошираверамиз.

Албатта, бу жараённи шакллантириш ва тезлаштириш муайян кафолатларни назарда тутишни тақозо этади. Бу кафолатлар аҳолининг манфаатларини ҳимоя қилиш, валюта курсининг кескин тушиб кетиши билан боғлиқ кўпдан-кўп салбий оқибатларнинг олдини олиш имкониятини бериши лозим.

Биз бу масалада асосий вазифамизни қуйидагилардан иборат деб биламиз:

аввало, миллий валютамизнинг тўла конвертациялашга ўтиш жараёни ижобий кечишини таъминлаш ва кафолатлаш мақсадида валюта ресурсларини излаб топиш учун барча халқаро молиявий тузилмалар билан амалий ҳамкорлик қилиш.

Иккинчидан, валюта айирбошлаш операцияларида қатнашувчи банклар ва айирбошлаш шохобчалари сонини кескин кўпайтириш, шу тариқа айирбошлаш шохобчалари орқали валюта сотиш ҳажмини ошириш учун зарур бўлган рағбатлантирувчи омилларни вужудга келтириш.

Учинчидан, айирбошлаш шохобчаларида валюта айирбошлаш операциялари ҳажмининг ўсишини инобатга олган ҳолда, валюта сотиш шартлари ва талабларини эркинлаштириш, яъни валюта сотишдаги чеклашларни босқичма-босқич камайтириб бориш.

Қадрли дўстлар!

Республикада қулай инвестиция муҳитини шакллантириш бўйича ишларни янада кучайтириш бундан буён ҳам бизнинг узоқ муддатга мўлжалланган стратегик вазифамиз бўлиб қолаверади.

Шу мақсадда Марказий банк, Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси тижорат банклари билан биргаликда банкларнинг инвестиция фаолиятини рағбатлантириш бўйича ўз таклифларини кўриб чиқиш учун Вазирлар Маҳкамасига тақдим этишни тезлаштиришлари зарур.

Бунда ўз маблағлари ҳисобидан истиқболли тармоқлар ва ҳудудларни инвестициялаш учун ўрта ва узоқ муддатли кредитлар ажратишда улуши юқори бўлган банкларга солиқ имтиёзлари бериш назарда тутилиши керак.

Ўзини оқлаган микрокредитлар сонини кўпайтириш ва бу ишни кенг кўламда амалга ошириш лозим.

Ички кредит манбаларини сафарбар этиш чора-тадбирлари билан биргаликда хорижий сармояларни рағбатлантиришга хизмат қиладиган қулай муҳит яратиш масаласи биз учун ўта муҳим стратегик аҳамиятга эга.

Шу маънода, ҳукуматимизга яқин вақт ичида Тошкентда Ўзбекистон бозорида фаолият кўрсатаётган ҳамда келгусида биз билан ҳамкорлик қилиши мумкин бўлган сармоядорлар иштирокида анжуман ўтказиш вазифасини топшириш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Бу анжуманда муҳокама қилиниши лозим бўлган мамлакатимизга янги сармоялар оқими келиши йўлидаги тўсиқ ва чеклашларни олиб ташлаш бўйича ечимини кутаётган долзарб муаммолар мавжуд.

Азиз дўстлар!

Иқтисодиётни ислоҳ қилиш йўлида асосий тўсиқ бўлиб турган принципиал масалалар ҳақида тўхталганда, бу ҳақда қайта-қайта гапиришга тўғри келмоқда, бозор муносабатларини шартнома мажбуриятларисиз тасаввур қилиб бўлмаслигини ёдда тутиш лозим.

Шуни тан олиш керакки, **бу масала, яъни шартномаларни тўғри тузиш ва бажарилишини таъминлаш иқтисодиётни ислоҳ этиш тизимида, айниқса, қишлоқ жойларида энг заиф бўғин бўлиб қолмоқда.**

Хўжалик шартномалари номигагина тузилаётгани ҳақида, уларда томонларнинг мажбуриятлари, етказилган зарарни ундириб олиш чоралари аниқ акс этмаётгани тўғрисида кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Бундан ташқари, ўз ҳуқуқларини яхши билмаслик натижасида томонлардан бирининг манфаатларига зид бўлган кўп ҳолларда кичик бизнес вакиллари, хусусий тадбиркорлар, фермер ва ижарачилар зарарига шартномалар тузилаётгани ҳақида кўплаб далиллар мавжуд.

Шунингдек, ижарачилар билан хўжаликлар ўртасида фақат хўжаликларнинг фойдасини кўзлаб тузилаётган, уларнинг моддий ресурсларни ўз вақтида етказиб бериш, агротехник тадбирларни амалга ошириш ва бошқа масалалар бўйича ижарачи олдидаги жавобгарлиги аниқ белгиланмаган минглаб шартномаларни ҳам мисол қилиб келтириш мумкин.

Кўпинча шартномаларни ҳуқуқий ва иқтисодий саводхонлик нуқтаи назаридан тўғри расмийлаштириш талаблари бузилмоқда, улардаги шартларни, нарх ва бошқа шартнома муносабатларини тартибга солувчи меъёрларни аниқ акс эттириш билан боғлиқ оддий қонунларга ҳам риоя қилинмаяпти.

Биз бу ерда ўз эътирозларимизни, биринчи галда, хўжалик судларига, Олий хўжалик судига айтишимиз керак. Улар ҳали ҳам шартнома муносабатларига киришган томонларнинг манфаат ва ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қиладиган тузилмага айлана олгани йўқ.

Адлия вазирлиги шартномаларнинг бузилиши бўйича ҳар бир ҳолатнинг далил ва сабабларини чуқур ўрганиши, унинг тагига етиб бориши, шартнома муносабатларини тартибга солиш, қонунийлик нуқтаи назаридан томонларнинг шартномаларни тўғри тузиш, энг муҳими, уларни бажариш юзасидан масъулиятини ошириш борасидаги ишларни сифат жиҳатидан юқори босқичга кўтариши даркор.

Оммавий ахборот воситалари ва телевидение имкониятларидан кенг фойдаланган ҳолда, одамларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш бўйича иш олиб бориш зарур.

Фурсатдан фойдаланиб, **мен хўжалик юритувчи субъектларни, биринчи навбатда, тадбиркорлик соҳасини назорат қилувчи идоралар томонидан ортиқча текширишларга йўл қўймаслик, бу борадаги ишларни тартибга солиш зарурлигини яна бир карра таъкидлашни истардим**. Бу иш 2001 йилда сезиларли даражада кучайтирилиши керак.

Бу кўп жиҳатдан Адлия вазирлиги ва унинг жойлардаги бўлинмалари фаолиятига боғлиқ.

Муҳтарам дўстлар!

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг бажарилиши билан боғлиқ ишларга алоҳида эътиборингизни қаратмоқчиман. Бу дастурнинг мамлакатимиз келажаги учун нечоғли аҳамиятга эга экани ҳақида гапириб ўтиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман.

Биз бугун мазкур дастур доирасида бажарилган ишларни танқидий баҳолашимиз, бу йўлда қандай муаммоларга дуч келганимизни, дастурда белгиланган мақсад ва вазифаларни тўла амалга ошириш учун яна қандай чора-тадбирлар кўришимиз зарурлигини аниқ белгилаб олишимиз лозим.

Мамлакатимизда 1998-2000 йиллар мобайнида 160 минг ўқувчига мўлжалланган 47 та академик лицей ва 260 та касб-ҳунар коллежи қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу мақсадлар учун 135 миллиард сўм маблағ сарфланди.

Кейинги икки йилда лицей ва коллежларни ўқув-лаборатория қуроллари, таълимнинг техник воситалари, машина ва механизмлар билан жиҳозлаш учун республика бюджетидан 6 миллиард сўмга яқин маблағ ажратилди. Шу мақсадда Корея Республикаси ва Осиё Тараққиёт банкининг кредитлари жалб қилинди, Япония ҳукумати билан кредит ажратиш масаласи ҳал этилмоқда. Умуман олганда, ўрта махсус ўқув юртларига зарур бўлган жиҳозлар сотиб олиш учун жалб қилинган чет эл инвестицияларининг миқдори 150 миллион АҚШ долларини ташкил этди.

Республикамизда янги турдаги таълим муассасалари учун мўлжалланган ўқув-услубий база шаклланмоқда. Бу борада 11 йўналишдаги 72 та Давлат таълим стандарти ишлаб чиқилди ва ўқув жараёнига татбиқ этилди. Мамлакатимизнинг барча минтақаларида 223 та психологик-педагогик диагностика ва ўқувчиларни касбга йўналтириш маркази тузилди. Педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини оширишга мўлжалланган 38 та ихтисослашган марказ ташкил қилинди. Кейинги уч йил давомида 14 минг ўқитувчи бу марказларда ўз малакасини оширди.

Бир сўз билан айтганда, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини ҳаётга муваффақиятли жорий этиш учун барча асослар яратилмоқда. Шу билан бирга, тўпланган тажриба ва мавжуд шароитдан келиб чиққан ҳолда, бу борада олдимизда турган вазифаларни ечиш учун янгича ёндашувларни излаб топиш лозим. **Бунда асосий эътиборни сифат масаласига, ажратилаётган ресурслар ва моддий база имкониятларидан янада самарали фойдаланишга қаратиш даркор.**

Бугунги кунда маблағлар ва ўқув-лаборатория жиҳозлари билан таъминлашнинг ҳозирги ҳолатини ҳисобга олиб, академик лицей ва касб-ҳунар коллежларининг ишга туширилиш муддати билан боғлиқ кўрсаткичларга муайян ўзгаришлар киритиш зарурати пайдо бўлди. Бунда, айниқса, қишлоқ жойларидаги умумтаълим мактабларининг бўшаган ва фойдаланилмаётган бошқа биноларни реконструкция қилиш, улар асосида янги коллежлар барпо этиш ишларига алоҳида эътибор бериш лозим.

Янги дарсликлар ва ўқув қўлланмаларини яратиш, экспертизадан ўтказиш ва 2005 йилгача лицей ҳамда коллежларни улар билан тўла таъминлаш мақсадида аниқ дастур ишлаб чиқиш зарур.

Коллежлардаги ўқитувчилар таркибининг савияси ва малакасини ошириш масаласи жиддий эътибор беришни талаб қилади. Энг янги, замонавий ўқув воситалари билан таъминланган коллежларда эскидан қолган ўқитиш услубларининг давом этишига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Энг муҳими, замонавий коллеж ва лицейларда таълим-тарбия ишларини бугунги замон талабига жавоб берадиган юксак малакали, фидойи ўқитувчи ва мураббийлар олиб бориши зарур.

Жойларда академик лицей ва касб-ҳунар коллежларининг янги шаклдаги таълим муассасаси том маънодаги маданий-маърифий ва маънавий марказ бўлишига эришиш даркор.

Вазирлар Маҳкамасининг Умумиқтисодиёт комплекси (Р.Азимов), Ўрта махсус касб-ҳунар таълим маркази, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан ҳамкорликда, юқорида зикр этилган вазифалардан келиб чиққан ҳолда, бир ой муддатда бу соҳадаги ишларимизнинг ютуқ ва камчиликлари аниқ кўрсатилган "Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга оширишнинг 1998-2000 йиллардаги натижалари тўғрисида" ҳисобот тайёрласин ва кўриб чиқиш учун киритсин.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Яқинда бўлиб ўтган Ислоҳотлар ва инвестициялар бўйича идоралараро мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлисида иқтисодиётимизнинг ҳозирги аҳволи танқидий таҳлил этилиб, ўтиш даврида биз учун принципиал аҳамиятга эга бўлган энг муҳим устувор йўналишлар белгилаб олинган эди.

Бу устувор йўналишларнинг маъно-моҳияти иккинчи чақириқ Олий Мажлис биринчи сессиясидаги маърузада баён қилинган жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларини, биринчи галда, иқтисодиёт соҳасини эркинлаштириш стратегиясидан келиб чиқади.

Шуни яна бир бор таъкидламоқчиманки, жамият ҳаётини ҳар томонлама эркинлаштириш борасидаги бу стратегик вазифалар Ўзбекистонда узоқни кўзлаб амалга оширилаётган изчил сиёсат ифодасидир. Булар шундай принципиал вазифаларки, биз уларнинг атрофида демократик давлат, фуқаролик жамияти барпо этиш, бозор иқтисодиётини шакллантириш учун барча сиёсий ва ижтимоий кучларни бирлаштиришга эришмоғимиз лозим.

Вазирликлар, идоралар, ҳудудий ҳокимият ва бошқарув органлари, давлат ва нодавлат ташкилотлари ҳамда корхона ва муассасаларнинг бугунги кундаги ва келажакдаги бутун фаолияти бундан буён ҳам ана шу устувор вазифаларни бажаришга қаратилмоғи зарур.

Бизнинг дастурларимиз, жумладан, жорий йилга мўлжалланган режаларимиз ҳам ана шу стратегик ва узоқ муддатли вазифалар асосида шаклланиши даркор.

2001 йилга мўлжалланган дастурни амалга оширишда биз қайси масалаларга алоҳида эътибор қаратишимиз лозим?

Биринчидан, макроиқтисодий мутаносибликни ва ўтган йили бошимизга тушган қийинчиликларни назарда тутган ҳолда, барқарор иқтисодий ўсишни қўллаб-қувватлаш биз учун биринчи галдаги муҳим вазифа бўлиб қолиши табиийдир.

Бунга эришиш учун қатъий пул-кредит сиёсатини ўтказиш, солиқ тушумларини таъминлаш, инфляция ва нақд пул эмиссияси даражасининг кўзда тутилган доирадан ва пул массасининг прогноз кўрсаткичларидан четга чиқишига йўл қўймаслик ғоят муҳим аҳамиятга эга.

Иккинчидан, товарлар, ишлар ва хизматлар бозорида рақобат муҳитини яратиш ва монополиядан чиқариш билан боғлиқ масалалар ечимини якунига етказиш зарур. Биз учун бу масала кун сайин янада кўпроқ долзарблик касб этмоқда, чунки уларни ҳал этмасдан туриб, хўжалик юритувчи субъектларнинг мустақиллигини, ташаббускорлиги ва тадбиркорлигини таъминлаб бўлмайди.

Бу бугунги кунда бозор ислоҳотлари йўлидан ривожланишнинг муҳим таркибий шартига айланиб бормоқда.

Шунинг учун бу борада халқ хўжалигининг етакчи тармоқлари, аввало, табиий монополиялар деб аталадиган энергетика, темир йўл транспорти, шунингдек, қишлоқ хўжалиги, пахта тозалаш ва кимё саноати, коммунал хўжалиги, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш соҳасидаги бошқарув тизимини ислоҳ қилиш бўйича бошланган ишларни охирига етказиш лозим.

Шундай тизимни яратиш зарурки, токи бу тизим корхоналар ва тадбиркорлар фаолиятини рағбатлантириш, давлатнинг иқтисодиётга аралашувини кескин чегаралаш имконини берсин.

Учинчи муҳим вазифа бу — қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотлар жараёнини янада чуқурлаштириш ва уларнинг самарасини оширишдан иборат. Ўтган йили қишлоқ хўжалигида ҳисоб-китобларни такомиллаштириш, хўжаликларнинг дебиторлик ва кредиторлик қарзларини қисқартириш бўйича бир қатор муҳим қарорлар қабул қилинди.

Буларнинг барчаси, аввало, деҳқонларимизнинг ҳалол меҳнати ва етиштирган маҳсулоти учун тўланадиган ҳақни ўз вақтида олиш имконига эга бўлишларига қаратилган.

Бошлаган хайрли ишларимиз қаторидан муҳим ўрин олаётган масала — қишлоқ хўжалигини зарур техника ва транспорт воситалари билан лизинг асосида таъминлаш тизимини ташкил қилишдан иборатдир.

Бу борада барча манфаатдор тузилмаларни ҳаракатга келтириш ўта муҳимдир. Молия вазирлиги, "Пахтабанк", "Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг", машина-трактор парклари ва табиийки, янгитдан ташкил этилган тузилма — "Ўзагромашлизинг"нинг ўзаро ҳамкорликда ишлашини таъминлаш зарур.

Қишлоқ хўжалиги ҳақида гап борар экан, биз қишлоқ хўжалик корхоналарини санация қилиш борасида орттирган тажрибамизни, унинг ҳам ижобий, ҳам салбий жиҳатларини назардан соқит қилмаган ҳолда, ҳар томонлама холис баҳолашимиз керак.

Жойларда, аввало, ҳокимликлар аниқ мақсадларга қаратилган ўз вазифаларини чуқур англаб, тегишли хулосалар чиқаришлари лозим. Бу борада ҳал қилувчи масалалардан бири — санацияга тортилган хўжаликларнинг ташқи бошқарувчилари лавозимига тайёргарликдан ўтган, **ўз ишини пухта биладиган одамлар тайинланишига эришишдир.**

Мен бугун барча ҳокимларни, хўжаликлар ҳамда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги раҳбарларини огоҳлантириб айтмоқчиман: жорий йилдаги биз учун мураккаб бўлган шароитда олдимизда турган ишларни тўғри ташкил этиш учун зарур ташаббус ва тадбиркорлик кўрсатиш даркор.

Яна ва яна бир бор сизларнинг эътиборингизни ҳал қилувчи — муҳим бир масалага жалб этмоқчиман. Ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, уруғлик чигитни саралаш ва навларни районлаштириш ишларини такомиллаштириш, агротехника талабларига риоя қилиш — буларнинг барчаси ўз йўли билан давом этади, албатта.

Лекин бугун қишлоқ хўжалик соҳасининг барча муаммолари мулк масаласининг ечимига боғлиқ бўлиб турганини ҳаммамиз яхши англаб олишимиз лозим. Ер ўзининг ҳақиқий эгасини топиши керак.

Хўжаликларни ширкатларга айлантириш, мулкий пайчилик, хўжалик ичида оилавий пудрат муносабатларини жорий этиш, фермер ва деҳқон хўжаликларини ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган барча ишлар айнан мана шу мақсадга қаратилиши лозим.

Тўртинчи муҳим масала — хусусий тадбиркорлик, ўрта ва кичик бизнес ривожи учун қулай шароит яратишдан иборат. Бу соҳада кўп ишлар қилинмоқда.

Айни пайтда Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги, Адлия вазирлиги, Давлат мулки қўмитаси барча қонуний ва меъёрий ҳужжатларни, умуман, бу борада бизда ишлаб чиқилган ҳамма ҳужжатларни синчиклаб қайта кўриб, ҳисоботдан ўтказсин.

Ана шу ишларнинг натижаси сифатида бугунги кунда самара бераётган тажрибаларни янада рағбатлантириш ва кенг ёйиш бўйича Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин.

Бешинчи вазифа — яна бир бор такрорламоқчиманки, **бу инвестицияларни рағбатлантириш масаласидир.**

Инвестицияларни излаб топиш, бўлғуси сармоядорлар билан алоқа ўрнатиш, қўшма корхоналар очиш, сармоядорлар учун қулай шарт-шароит яратиб бериш Ҳукуматдан тортиб хўжалик юритувчи субъектгача — ҳаммамизнинг умумий ишимизга айланиши лозим.

Бир оддий ҳақиқатни яхши тушуниб олиш керакки, Ўзбекистонга киритилаётган инвестициялар, айниқса, тўғридан-тўғри келаётган сармоялар оқими ҳар бир киши, умуман, жамият ҳаёти учун сув ва ҳаводек зарур.

Олтинчи муҳим вазифа — юқорида исботлаб берилган масала — экспортга маҳсулот ишлаб чиқаришни ҳар томонлама рағбатлантириш ва миллий валютамизнинг барқарорлигини таъминлашдир.

Бу вазифа бугунги кунда энг долзарб бўлиб, уни ҳал этмасдан иқтисодиётимизнинг барқарор ривожланишини таъминлаш ҳақида сўз юритиб бўлмайди.

Қадрли дўстлар !

Биз янги аср, янги мингйилликка қадам қўйдик. Янги юзйилликнинг биз учун қандай бўлиши 2001 йилда олдимизда турган вазифаларни нечоғли адо этишимизга боғлиқ. Биз жамиятни янгилаш, ислоҳотларни изчил амалга ошириш бўйича аниқ-равшан ва ҳар томонлама пухта ўйланган дастурга эгамиз. Бу дастурнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан унинг бутун жамиятимиз, ҳар биримизнинг асосий ишимизга айланишига боғлиқ.

Ана шу дастурни рўёбга чиқариш, давлат ва жамият қурилишининг барча жабҳаларида қонунчилик ва адолат тамойилларига риоя қилиш борасида жамоатчилик назоратини кучайтириш катта аҳамият касб этади.

Бошқача айтганда, ҳар бир киши мамлакатимизда амалга оширилаётган барча ишлар учун ўз масъулиятини янада чуқурроқ ҳис этиши лозим. Ҳар бир фуқаро оддий кузатувчи ва истеъмолчи бўлиб қолмасдан, жамиятимизда рўй бераётган ислоҳот ва демократик ўзгаришларнинг фаол иштирокчисига айланиши даркор.

Эътиборингиз учун раҳмат.

Акс-садо

Жисмоний ва маънавий баркамол авлод тарбияси — мамлакатимиз Президентининг ғоялари ва бевосита раҳнамолигида ишлаб чиқилган Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида даврнинг бош вазифаси сифатида белгиланган. Бу шундай маънони англатадики, ҳозирги замонавий кадрлар фақат мутахассис бўлиб қолмасдан, балки инсон сифатида ҳам теран тарбияланган бўлиши, улар айнан мустақил Ўзбекистон кадри эканлигини чуқур ҳис этиши, унинг ободлиги ва фаровонлиги учун фидойи шахсга айланиши, Ватан келажагини ўз келажаги деб чуқур англаши зарур.

Бизда шундай кадрлар учун кураш бошланди. Бу масала бугун давлат ва жамият эътиборида, таълим-тарбия тизими ҳам шу улуғ мақсадлар йўлида тубдан ислоҳ этилмоқда.

Мен бир тилшунос олим сифатида, айтишим мумкинки, тил масалаларида юз бераётган ислоҳотлар ҳам худди шу эзгу мақсадларга қаратилган.

Тилга эътибор — элга эътибор

Собиқ совет тузуми шароитида миллий тил ва миллий ёзув масаласи коммунистик мафкура манфаатлари нуқтаи назаридан амалга оширилди. Йирик империя ҳудудидаги халқларнинг ўз миллий тили ва миллий ёзувига эга бўлишидан кўра, уларни манқуртлаштириш, яъни халқларнинг миллий ўзлигидан жудо қилиш, ягона совет халқига айлантириш сиёсати у даврдаги тил ислоҳотларининг бош мақсади ва йўналиши бўлди.

Миллий ўзликни англаш йўлидаги кураш асносида бундай сиёсатга чек қўйилди. Ўзбек тили Давлат тили мақомига эришгач, мамлакатимиздаги энг юксак доирадаги мажлислар Давлат тилида олиб борила бошланди. Шахсан Президентимизнинг ўзлари бу жабҳада ёрқин ибрат намунаси бўлмоқдалар. Йўлбошчимизнинг давлат миқёсидаги анжуманларни ўзбек тилида олиб бораётганлиги нафақат Давлат тилининг салмоғини оширмоқда, балки Давлат тили тарғиботида улкан ижтимоий-маънавий тарбия аҳамиятига ҳам эга бўлмоқда. Давлат тили мақомига муяссар бўлган ўзбек тилига қизиқиш тобора кучайиб, мустаҳкамланмоқда. Худди шундай ўзгаришлар ёшларимиз маънавиятида, уларнинг ўзлигини англашда ҳам аҳамият касб этмоқда. Бугун лотин алифбосига асосланган миллий ёзувимиз ҳам бамисоли миллий байроғимиз, миллий гербимиз ва миллий мадҳиямиз сингари энг юксак қадриятлардан бирига айланди.

Лотин алифбосига асосланган миллий ёзувнинг жорий этилиши — катта ижтимоий аҳамиятга эга, мамлакат, давлат, жамият келажаги билан боғлиқ муҳим воқеадир.

Дунёдаги кўпгина ривожланган мамлакатлар ва халқлар лотин алифбосини неча асрлардан буён қўллаб келишмоқда. Биз мустақиллик шарофати билан халқаро дунёга дадил чиқаяпмиз. Энг ривожланган давлатлар билан турли йўналишда ҳамкорлик алоқаларини ўрнатмоқдамиз. Лотин алифбоси ана шу халқаро ҳамкорликни осонлаштиришга ҳам хизмат қилади. Чунки бу алифбо биз учун бир қанча қудратли чет тилларини ўзлаштириш ишини енгиллаштиради.

Фарзандларимиз бугун 1-7-синфларда лотин алифбосига асосланган миллий ёзувимизни ўрганишаяпти. Айни пайтда, ҳозирги кунда мактаб ва бошқа ўқув юртларида ёшлар умумбашарият ривожида катта ўрин тутган инглиз, француз, немис тиллари каби хорижий тилларни ўзлари учун энг муҳим сабоқ турларига айлантирдилар. Уларнинг чет тилини ўзлаштиришига эса лотин алифбосига ўтганимиз анча қўл келаяпти. Бу — таълим соҳасидаги ислоҳотларнинг энг муҳим жиҳатларидан биридир.

Шу билан бирга, ҳозирги таълим ислоҳотидаги энг оқилона тадбирлардан бири шуки, мактабларнинг 2-синфидан бошлаб рус тили ҳам ўргатилаётир. Рус тили ҳам ривожланган илм-фан, маданият ва халқаро алоқа тилларидан биридир. Модомики шундай экан, болаларимизнинг имкониятини кенгайтириш, уларни ҳар тарафлама келажакка тайёрлаш учун рус тилини ҳам салмоқли чет тилларидан бири сифатида мактабларимизда ўқитилаётганлиги асослидир. Бу — умумтараққиётимиз учун ҳозирги кунда зарур.

Мактабларда рус тили таълими билан боғлиқ яна бир муҳим, оқилона жиҳат шундаки, болаларимиз кирилл алифбосини ҳам рус тили воситасида ўзлаштирадилар. Яъни лотин алифбосига асосланган миллий ёзув билан биргаликда фарзандларимиз кирилл алифбоси билан ҳам қуролланиб, янада кенг маънавий-маърифий имкониятларга эга бўладилар. Шу маънода, «Халқ сўзи»нинг 8 феврал сонида чоп этилган «Янги авлод «Хамса»ни қачон ўқийди?» мақоласида билдирилган ташвишли мулоҳазаларга асос йўқ. Бу борада ҳамма ишлар белгиланган дастур ва давлат стандартлари бўйича амалга оширилмоқда. Катта авлод ҳар икки алифбо билан яхши таниш. Бугун эса фарзандларимиз ҳам бу икки алифбони ўзлаштирмоқда ва бундай тадбир ҳозирги таълим тизимида тўла ҳисобга олинган.

Ҳозирги таълимнинг бу афзалликларини ҳар биримиз ҳис этиб турибмиз. Бунинг учун ҳозирги мактаб ўқувчилари билан яқиндан бир танишинг. Бир вақтлар, катта авлод вакиллари, ўзбек тилидан ташқари рус тилини ҳеч бўлмаса ўзаро алоқа, гаплашув даражасида эгалласак, ўзимизни дунёда тенги йўқ «полиглот» (кўптилли) шахс деб билардик. Бугун эса ёшлар ўзбек тилидан ташқари, рус тилини, дунёда кенг тарқалган бошқа тилларни ҳам «зиғирдай» болалигидан ўрганишаяпти. Бунинг устига, улар ҳам лотин, ҳам кирилл алифбосини эгалламоқда. Қиёслаб кўрсак, болаларимиз олдида қандай истиқболлар очилаётганлигини тасаввур қилсак бўлади.

Кўп тилларни эгаллаш, бир неча алифбони билиш — ҳозирги авлоднинг маънавий баркамол бўлиб етишишига қулай шароит яратиб, кенг имкониятлар бермоқда. Бу эса Президентимизнинг ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан ҳар тарафлама баркамол авлодни тарбиялаб етиштириш сиёсати ҳаётда амалий асосларда рўёбга чиқарилаётганлигини яққол кўрсатади.

Ҳабибулло БЕКТЕМИРОВ,
филология фанлари номзоди.

ЭЪЛОН!

ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ ХАЛҚАРО ЖАМҒАРМАСИ

жорий йилнинг 2 июнидан 18 августигача республикамиз вилоятлари бўйлаб **Ўзбекистон мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган «Истиқлол йиллари: миллий-диний қадриятларнинг халқимизга қайтиши»** мавзуида илмий-амалий туркум анжуманини ўтказади.

Имом ал-Бухорий кунлари доирасида режалаштирилаётган ушбу тадбирлар Самарқанд, Бухоро, Урганч, Андижон, Наманган, Фарғона ва Тошкент шаҳарларида бўлиб ўтади.

Олимлар, дин арбоблари, маънавият ва маърифат муассасалари ходимлари, ёшлар ижтимоий ҳаракати ва маҳаллалар фаоллари, жамоатчилик вакиллари анжуманда қатнашишга таклиф этиладилар. Ҳар бир шаҳардаги анжуман тезислари алоҳида тўплам шаклида нашр қилинади.

Ҳажми уч саҳифагача (1,5 интервал) тезисларни шу йилнинг 2 майигача Жамғарманинг Тошкентдаги офисига тақдим этишингизни илтимос қиламиз. Матнлар факс ва E-mail орқали ҳам юборилиши мумкин.

Манзилимиз:
700003, Тошкент ш., Туроб Тўла кўчаси, 1-уй.
Телефонлар: 139-15-75, 139-15-77
Факс: 139-15-78
E-mail: info @ Fund.uz

Имом ал-Бухорий халқаро жамғармаси.

3788

ЭЪЛОН

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ
ТОШКЕНТ ТУМАНИНИНГ ҲАСАНБОЙ ҚИШЛОҒИДА

(КАТТА ҲАЛҚА ЙЎЛИДАН 200 МЕТР ИЧКАРИДА) ЖОЙЛАШГАН, УМУМИЙ МАЙДОНИ 725 КВ. М, ФОЙДАЛИ МАЙДОНИ ЭСА 598 КВ. М. БЎЛГАН ИККИ ҚАВАТЛИ, ЕРТЎЛАЛИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА САВДО БИНОСИ 2001 ЙИЛ 21 ФЕВРАЛ КУНИ «КИМ-ОШДИ» САВДОСИ ЙЎЛИ БИЛАН СОТИЛАДИ.

Алоқа телефон рақами 55-72-97, 54-06-95. 3807

Реклама ва эълонлар
136-09-25

ИШБИЛАРМОН АЁЛЛАР УЧУН КАСБИЙ ТАЪЛИМ БЎЙИЧА ЭЗГИ ДАСТУР
САМАРҚАНД, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

2001 йил 20 май - 8 июн

ОКЛАХОМА ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ВА АҚШ ДАВЛАТ ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ ТАЪЛИМ ВА МАДАНИЯТ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА БЮРОСИ ҲОМИЙЛИГИ ОСТИДА

- ***Учта бир ҳафталик машғулот сессиялари Самарқанд шаҳрида олиб борилади.***
- ***Йўлкира, озиқ-овқат ва турар жой харажатлари грант ҳисобидан тўланади.***
- ***Мамлакат миқёсида олиб борилган анкеталар тарқатиш жараёни натижасида 78 иштирокчи танлаб олинади.***
- ***Ўзбекистоннинг барча вилоятларидан аёллар танлаб олинади.***
- ***Машғулот сессиялари АҚШ ва ўзбекистонлик бизнес соҳасидаги мутахассис аёллар томонидан олиб борилади.***

Машғулот мавзулари қуйидагиларни ўз ичига олади:

- *бизнесни бошлаш йўллари;*
- *ходимларни бошқариш;*
- *бизнес — режа яратиш;*
- *компьютер ва Интернетда ишлаш сабоқлари;*
- *ўз бизнесини тарғибот қилиш;*
- *бизнес қонунчилиги масалалари;*
- *бизнесда мулоқот;*
- *аёллар саломатлиги ва хавфсизлиги масалалари;*
- *бошқа мавзулар.*

Семинар иштирокчилари ўзбекистонлик бошқа тадбиркор аёллар билан учрашадилар, бутун республикадан таклиф этилган ишбилармон аёллар билан мулоқотда бўладилар ва Самарқанднинг тарихий обидаларини зиёрат қиладилар.

Мурожаат қилиш тартиби:

Расмий анкетани вилоятингиздаги Ишбилармон аёллар уюшмасидан олинг. Анкетани тўлдириб, уни олий ўқув юрти гувоҳномаси ва иш дафтарчангиз нусхалари билан бирга Ишбилармон аёллар уюшмасига 2001 йил 15 мартгача топширинг. Танлаб олинган иштирокчилар рўйхати 2001 йил 1 апрелгача маълум қилинади.

Иштирокчиларга қўйилган талаблар:

- ***Ўзбекистон Республикасининг фуқароси бўлиши;***
- ***олий маълумотга эга бўлиши;***
- ***танлаган соҳаси ва эгаллаган лавозимидан қатъи назар, камида 3 йил иш тажрибасига эга бўлиши;***
- ***ушбу дастур жараёнида эгаллаб олган билим ва қобилиятларини ўз атрофидаги бошқа аёллар билан ўртоқлашиш иштиёқига эга бўлиши лозим;***
- ***инглиз тилини билиш зарур эмас.***

Қўшимча ахборот ёки Интернет орқали анкета тўлдириш учун «http://advertising.okstate.edu/uzbekistan» саҳифасига мурожаат этинг.

ИШБИЛАРМОН АЁЛЛАР УЧУН КАСБИЙ ТАЪЛИМ БЎЙИЧА ЭЗГИ ДАСТУР
САМАРҚАНД, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

2001 йил 20 май - 8 июн

Расмий анкета

Қуйидаги анкетани тўлдириб, битирган олий ўқув юртингиз гувоҳномаси ва иш дафтарингиз нусхалари билан бирга вилоятингиздаги *Ишбилармон аёллар уюшмасига топширинг ёки қуйидаги рақамга факс орқали жўнатинг
Шаҳбоз Эшпўлатов
факс: +(998) (662) 31-22-72
Шунингдек, сиз Интернетдаги «http://advertising.okstate.edu/uzbekistan» саҳифасида ҳам анкетани тўлдиришингиз мумкин.

Исмингиз ______________________
Турар жой манзили ______________________
Шаҳар ________ *Вилоят* ________ *Индекс* ________
Тел. (уй) ____________ *Тел. (ишхона)* ____________
Иш жойи манзили ______________________
Электрон почта (ихтиёрий) ____________ *Факс* ________
Туғилган сана ва жой ______________________
Ихтиёр этган сессия (бирини белгиланг):

________ *20-25 май* ________ *27 май - 1 июн* ________ *3-8 июн*

Иш тажрибангиз:
Сўнгги иш жойингиздан бошлаган ҳолда 3 йил мобайнида эгаллаб келган лавозимларингиз ҳақида ҳикоя қилинг.
Ишлаган муддатларингиз ва иш мажбуриятларингиз нимадан иборат бўлганлигини айтиб ўтинг. Ёзиш учун кўпроқ жой керак бўлса, ушбу вароқанинг орқа саҳифасидан ҳам фойдаланишингиз мумкин.

Маълумотингиз:
Илтимос, эгаллаган маълумотларингиз ҳақида айтиб беринг. Ўқиган фанлар ва илмий даражаларингиз ҳақида маълумот беринг. Ёзиш учун кўпроқ жой керак бўлса, ушбу вароқанинг орқа саҳифасидан ҳам фойдаланишингиз мумкин.

Махсус қобилиятларингиз:
Сизни яхшироқ бизнес етакчиси қилиши мумкин бўлган махсус қобилиятларингизни санаб ўтинг: компьютерда ишлаш қобилиятингиз, билган чет тилларингиз, ўқиган махсус курсларингиз ва бошқалар ҳақида айтиб ўтинг.

Мақсадингиз ҳақида баёнот:
Ушбу дастурда иштирок этмоқчилингизнинг сабаблари нимадан иборат эканлигини тушунтириб берувчи кичик ҳикоя ёзинг, билим ва қобилиятларингиз, эгаллаган маълумотингиз ва иш тажрибангиз сизни дастурда таълим олишга қандай тайёрлаганини изоҳлаб беринг. Мақсадларингиз, фикрингизча, ушбу дастур қандай қилиб шу мақсадларингизга эришишга кўмаклашишини айтиб беринг.

Вилоятлардаги *Ишбилармон аёллар уюшмаларининг манзилгоҳлари:

1. **Андижон ш., Шокиров кўчаси, 3-уй, 57-хонадон, Раис — Муҳитдинова С.Ф., тел.: (37422) 24-23-77, 24-53-22.**
2. **Бухоро ш., Навоий шоҳкўчаси, 5-1. Раис — Аҳмедова Д.Б., тел.: (36522) 26-07-45.**
3. **Қарши ш., «Ўзбекистон» кўчаси, 219, Директор — Самадова Н., тел.: (37522) 3-44-80.**
4. **Наманган ш., «Дўстлик» кўчаси, 8, Раис — Абдуҳалимова М.А., тел.: (36922) 4-16-47.**
5. **Урганч ш., «Тинчлик » кўчаси, 29-уй, Раис — Жумамуротова К.Ш., тел.: (36222) 4-27-64.**
6. **Нукус ш., Шомуротова кўчаси, 86-уй, 3-қават, Раис — Саекеева А., тел.: (36122) 22-50-46, 22-66-47.**
7. **Самарқанд ш., Гагарин кўчаси, 149, Раис — Жафарова Х.М., тел.: (36622) 22-89-17, сот. 38-49-74.**
8. **Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси, 64/504, Раис — Ҳамдамова С.У., тел.: (37222) 4-44-72.**
9. **Тошкент вилояти, Тошкент ш., Абай кўчаси, 6«А», 713. Раис — Маҳмудова Г.М., тел.: 130-70-05.**
10. **Сирдарё вилояти, Гулистон ш., 3-микр. Бизнес-марказ, 3-қават, 77-хона, Раис — Мамаева Г.М., тел.: (36722) 25-11-21.**
11. **Фарғона вилояти, Фарғона ш., Қосимов кўчаси, 58-уй, 25-хонадон, Раис - Салмонова М.Н., тел.: (37322) 24-53-11.**
12. **Навоий ш., «Ғалаба» кўчаси, 14-12-21, Раис — Юрикова Л.И., тел.: (43622) 4-50-66.**
13. **Қўқон ш., М.Хўжаев кўчаси, 73. Раис — Эргашева С.М., тел.: (37355) 3-25-82.**
14. **Термиз ш., Ф.Хўжаев кўчаси, 15,5-м-н, 8-уй, 13-хонадон, Раис — Ёдгорова М.И., тел.: (37622) 5-07-08.**

Бугуннинг чизгилари

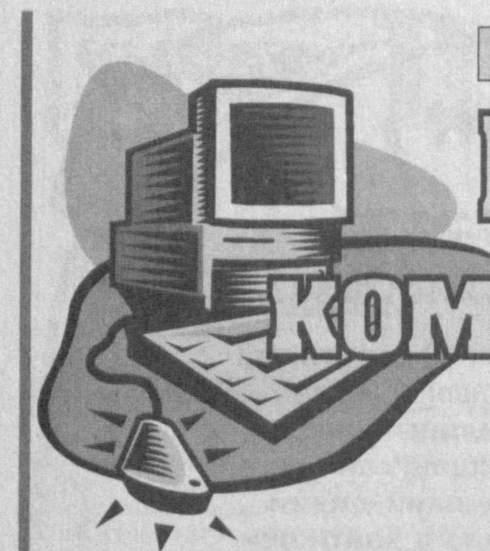

Куёвнинг компьютери борми?

5-6 йил бурун ҳамма арзон маҳсулот харид қиларди. Сифати унча қизиқтирмасди. Дейлик, ручка-дафтар. Ёзса бўлди. Китоб ҳам шунақа. Ўқилса бўлди эди. Лекин бугунга келиб арзон нарсага шубҳа билан қараладиган бўлиб қолинди. Одамлар танлаб оладиган бўлди. Ҳозирда арзон, лекин сифатсиз дафтардан кўра, қиммат бўлса ҳам, чиройли, кўркам, бежирими, харидоргир.

* * *

Бир танишим озроқ пул сўраб қолди.

— Нима, машина олмоқчимисан? — дедим.

— Йўқ, ўғлимга компьютер сотиб олмоқчийдим, пича етмай турибди...

Одамзод қарз берганда бироз оғриниброқ беради, асли. Лекин мен бу гапни эшитиб, хурсанд бўлиб кетдим. Илгари шўронинг тараққиётини билдирувчи ўз ўлчамлари бор эди — нечта хонадонда машина бор, телевизор, совутгич... Энди эса компьютер, фарзанди чет элда ўқиб келганми-йўқми, нечта тилни билади...

* * *

Водийлик уч киши ўзи етиштирган анорни, ишонасизми-йўқми, Грецияга олиб бориб сотиб келишибди. Аввалига мен ҳам ишонмадим. Греция қаерда-ю... «Олой бозори» деса бошқа гап. Кейин билсам, қорнига «ёввойи мушук»нинг расми чизилган юк ташувчи баҳайбат рефрежираторлардан бирига анор ортиб жўнашган экан. Машина эмас, жоннинг роҳати эмиш, телевизори бор. Юк компьютер орқали бир хил ҳавода сақлаб бориларкан. Меҳмонхонанинг «люкс» хонасига ўхшаркан. Қайтгач, иккитаси ўзимизнинг «Нексия»дан, болачақаси кўпроғи эса «Дамас» олибди...

* * *

Имомали Назаров деган фермер дўстимизнинг бир новвослари борки, белига тухум қўйсангиз, тик туради. Бир куни у 30 гектарлик ерига сув тараётган экан. Йўлнинг четига енгил машина келиб тўхтабди. Ундан 3-4 нафар пўрим кийинган киши тушиб:

— Ҳой, деҳқон, шу атрофда телефон қиладиган жой йўқми? — деб сўраб қолишибди. Биродаримиз кетмонни ерга қўйиб, салом берибди. Кейин узун шалварининг чўнтагидан «сотовой»ини узатибди.

* * *

Тошкент аэропортида тадқиқот ўтказишибди. Ким кўп чет элга учишини аниқламоқчи бўлишган экан. Толибжон деган бир ўзбек йигит бир ойда 4 марта Америкага, бориб келибди! Ҳадемай, Америка ҳам Жиззахдай бир қадам бўлиб қолади, шекилли.

* * *

Илгари бола ота-онадан ўрганарди. Ҳозир болалардан ўрганаяпмиз. Лотин имлосини, чет тилини, компьютерни.

* * *

Совчилар ҳам ўзгариб кетди. Уларда ҳам тараққиёт. Келин-куёвни суриштиришнинг янгича усулларини ўзлаштирган: контракт бўйича ўқийдими ё грант бўйичами? Чет элга «Умид»дан кетганми ё ўзими? Бакалаврми, магистрми? Катта теннис билан шуғулланадими? Бирорта «точка» очиб қўйганми-йўқми? Сотовийи «Коском»никими ёки «Ўздунробита»ники?

* * *

Спортга эътибор кучайди. Ҳамма жойда стадионлар қурилмоқда. Тошкентда бирор теннис кортига бориб доимий шуғулланиш учун, ўша жойда ишлайдиганларнинг танишини топмасанг, қабул қилмайди. Одам кўп-да. Кортлар соатма-соат бўлиб берилган. Бокс, футбол, сузишда ҳам шунақа. Илгари ишдан кейин чойхонага борилarди, ҳозир стадионга...

Аҳрор АҲМЕДОВ,
журналист.

Куни кеча Тошкент вилояти ИИБ биносида Тошкент шаҳар ИИББ, Транспорт ИИБ, Сирдарё ва Тошкент вилоятлари ички ишлар идоралари тергов аппаратлари раҳбарлари иштирокида семинар-кенгаш ўтказилди. Йиғилишни Республика ИИВ Тергов бошқармасининг бошлиғи, милиция полковниги А.Шарафутдинов бошқарди.

Тадбирда вазирлик Тергов бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари, милиция подполковниги М.Қамбаров маъруза қилиб, 2000 йилда тергов тизимида эришилган ютуқлар, йўл қўйилган камчиликлар тўғрисида гапирди.

Нотиқ тергов тизимида жиноятчиликка қарши олиб борилаётган кураш, жиноятларнинг олдини олиш, содир бўлган жиноятларни очиш, сифатли тергов қилиш, айбдорлар жиноятларини тўғри малакалаш, уларни қонуний жавобгарликка тортиш, жиноятлар натижасида етказилган моддий зарарни қоплаш бўйича саъй-ҳаракатлар, хусусан, жабрланувчиларга етказилган 1 миллиард сўмга яқин моддий зарар қонуний равишда тергов давомида ундириб берилганлиги, жиноятчилардан 2 тоннага яқин гиёҳвандлик воситалари тортиб олинганлиги ва суд ҳукмига кўра йўқ қилинганлигини таъкидлаб ўтди.

Шунингдек, йиғилишда ўз ечимини топмаган муаммолар ва тергов олдида турган долзарб вазифалар тўғрисида сўз юритилди. Жорий йилда тергов тизими олдида турган вазифалар белгилаб олинди.

Мурод ТИЛЛАЕВ.

СУРАТЛАРДА: семинар-кенгаш қатнашчилари; Тошкент вилояти ИИБ ДАНБнинг янги биноси кўриниши.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Жаҳон чемпионати Тошкентда бўлади

XX асрнинг сўнгги Олимпиадаси беллашувларидан олинган завқ ҳамон дилимизда. Ўшанда Сидней шоҳсупаларидан Ўзбекистон вакиллари ҳам ўрин олгани ҳар биримизнинг ғуруримизни жўш урдирганди. Иқтидорли курашчимиз Артур Таймазов ҳам кўп зўрларнинг курагини ерга теккизиб совриндорлар қаторидан ўрин олганди. Ҳамюртимиз айни кунда яна бир нуфузли мусобақада Ватанимиз шаънини муносиб ҳимоя қилиш учун чоғланган.

Дарвоқе, навбатдаги беллашувга дунёнинг эркин ва юнон-рум курашчилари энди Тошкентда тўпланишади. 2-4 март кунлари пойтахтимиздаги "Юнусобод" спорт мажмуида Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кубоги учун эркин ва юнон-рум кураши бўйича бешинчи анъанавий халқаро турнир бўлиб ўтади.

Таъкидлаш жоизки, турнирнинг нуфузи йилдан-йилга ошиб бормоқда. "Мустақиллик кубоги" ташкилотчиларининг ўтган йили FILAнинг юксак орденларига сазовор бўлгани, Олимпиадага йўлланма берадиган саралаш мусобақаларидан бирининг бултур Тошкентда ўтказилиши ҳам фикримиз далилидир. Бу ҳали ҳаммаси эмас. Ўзбекистон пойтахтида мусобақаларнинг жуда юксак савияда ўтишини, спорт иншоотларининг дунёвий андозаларига тўлиқ жавоб беришини инобатга олган FILA мутасаддилари ёшлар ўртасида эркин ва юнон-рум кураши бўйича навбатдаги жаҳон чемпионати Тошкентда ўтказилишини маълум қилди. Бу воқеанинг муҳимлиги, биринчидан, мамлакатимиз спортининг халқаро миқёсдаги яна бир эътирофи бўлса, иккинчидан, у Олимпиада ўйинлари таркибига кирган спорт турлари бўйича республикамизда ўтказилган биринчи жаҳон чемпионати бўлади.

Шу ўринда эркин ва юнон-рум кураши федерациялари, уларни бирлаштирган республика Спортча яккакурашлар ассоциациясининг Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси билан ҳамкорликда ёш курашчиларни тарбиялашга катта эътибор бераётганини таъкидлаб ўтмоқ жоиз. Малакали мураббийлардан сабоқ олаётган ўсмирларнинг шашти баланд. Эндиликда улар Сиднейда қўлга киритилган кумуш медални 2004 йили Афинада қатор олтинларга алмаштириш учун кураш сирларини пухта ўрганишмоқда.

Юқорида айтиб ўтганимиз ёшлар ўртасида жаҳон чемпионати ҳам шу йили истиқлолимизнинг 10 йиллиги нишонланаётган кунларда бўлиб ўтади. Шунинг учун ҳам терма жамоамиз мураббийлари "Мустақиллик кубоги" анъанавий халқаро турнирида гиламга асосан ёшларни туширишни мўлжаллашмоқда.

Анъанавий турнирнинг олдинги тўрттасида ҳам ҳамюртларимиз Америка, Европа ва Осиё қитъасидан келган полвонларни лол қолдириб, юқори поғоналарни банд этишган. Ўйлаймизки, чайир йигитларимиз бу сафар ҳам мухлисларни хушнуд этишади ва кўплаб медалларни қўлга киритишади. Мутахассисларнинг фикрича, бу борада АҚШ, Грузия, Россия, Туркия, Корея спортчилари полвонларимизга жиддий рақиб бўлиши кутилмоқда.

Озод РАЖАБОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

ҲИКМАТ

Кимда бўлса ақлу илм ҳам таъмиз,
Ақлу дониш аҳлин тутади азиз.

УЛАШ УЧУН ЭНГ ҚУЛАЙ НАРХЛАР!

15 февралдан "ЎЗДУНРОБИТА" қўшма корхонаси шахсий рақамли телефонларини улашнинг янги нархларини таклиф қилади.

$ 350 $100

(ЎзРМБ курси бўйича)

Яна 50%га қўшимча чегирма бериш имконияти бор.

Ўзингизга қулай нархларда УЛАТИНГ.

300909
310909

UZDUNROBITA cellular
DIYORIMIZ BO'YLAB BIZ BILAN

«ЎЗДУНРОБИТА» - ҳақиқий уяли алоқа худди шундай бўлиши керак!

Бизнинг ҳамкоримиз: "UZPAK": www.uzpak.uz

РЕКЛАМНОЕ АГЕНТСТВО АЗ

АСАКА БАНК

IFC INTERNATIONAL FINANCE CORPORATION

КИЧИК БИЗНЕСГА АМАЛИЙ ЁРДАМ

«АСАКА» БАНКИ

ХАЛҚАРО МОЛИЯ КОРПОРАЦИЯСИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕС КОРХОНАЛАРИ

(хусусий, қўшма корхоналар, акциядорлик жамиятлари ва давлат улуши 49% дан кўп бўлмаган бошқа корхоналар)га

ИМТИЁЗЛИ МУДДАТЛАРИ БИЛАН
50 000 $ ДАН 1 500 000 $ ГАЧА

МИКДОРДА КРЕДИТЛАР ТАКЛИФ ЭТАДИ

Қўшимча маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

Тошкент ш., Д. Қунаев кўчаси, 25-«А» уй, «Асака» банки (2-корпус).
Тел.: (371) 120-83-94, 120-83-95, 120-83-96.

3796

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТ БОШҚАРМАСИ

Сизларни

«КАМАЗ-43101» ва «УАЗ-31514»

русумли автомашиналарни етказиб бериш учун 2001 йил 25 феврал куни бошқарма ҳудудида ўтказиладиган

тендерга таклиф этади.

Маълумот учун телефонлар:
55-83-27, 139-71-90, 139-78-27.

Манзилимиз: 700070, Тошкент ш., Ш.Руставели к., 1-берк кўча, 1-уй.

3802

Ҳамза номидаги Тошкент давлат мусиқа билим юрти жамоаси билим юрти директори

Умурзоқ АБДУЛЛАЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент кимё-технология институти жамоаси институтнинг «Физик-коллоид ва органик кимё» кафедраси профессори, техника фанлари доктори П.Х. Мансуровга волидаи муҳтарамаси

ҚУМРИ аянинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент педиатрия медицина институти раҳбарияти ва меҳнат жамоаси гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил қилиш кафедрасининг доценти, меҳнат фахрийси

Ортиқхон ҲУСАНБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 2115, 32212 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ЎТБОСАРОВ.
Навбатчи — Д. ТУРҒУНОВА.
Мусаҳҳиҳ — О. АБДУАЗИМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 24.00
1 2 3 4 5 6